

40. Folketinget ført bag lyset igen

Lobbyisterne forsøgte igen at forbyde frihandel og denne gang med infosoc-direktivet som undskyldning. Endnu en gang forsøgte jeg at advare Folketinget, og denne gang skete miraklet: Jeg blev hørt! Og lobbyisterne blev tvunget til at kæmpe for at gennemføre deres plan. De næste tre kapitler behandler det utrolige forløb i Folketinget.

Et paradoks

Officielt startede historien den 2. oktober 2002 med et af det politiske livs sære paradokser. På *samme* dag, hvor kulturminister Brian Mikkelsen fremlagde sit forslag til ændring af ophavsretsloven, L 19, ifølge hvilket frihandel med tredjelande skulle afskaffes jf. krav fra EU, mødtes Svend Auken og Bertel Haarder i *Go' Morgen Danmark* og roste EU for dets åbenhed over for resten af verden!

Bertel Haarder viste ved den lejlighed en af Nej-bevægelsens gamle plakater frem. Lidet anede han, at lige netop den dag skulle Nej-bevægelsens advarende profeti gå i opfyldelse.

Jeg synes, det må være svært at forsvare det forbud mod frihandel og den form for censur, som EU ifølge Brian Mikkelsen tvang ned over hovedet på Danmark!

- Altså, hele agitationen fra den samlede danske venstrefløj inkl. halvdelen af Socialdemokratiet anført af Svend Auken, det var jo, at EU, som dengang hed EF, er de riges lukkede klub, og vi skal i stedet for brede armene ud mod hele Europa og mod hele verden. Det er derfor, jeg synes, det må være svært i dag at være modstander af foretagendet, fordi nu er hele Europa på vej ind i det.

denskjultekorruption.dk/video17

Bertel Haarder (V) i Go' Morgen Danmark, 2. oktober 2002

Lad os træde et skridt tilbage. Kort forinden var indtruffet to hændelser, der kom til at få indflydelse på udviklingen: Peter Schönning, der havde taget en afstikker fra Kulturministeriet, vendte tilbage og blev kontorchef efter J. Nørup-Nielsen, og Kommissionen reagerede på Johan Schlüters klage over optagelseskriteriet, som J. Nørup-Nielsen havde indført som nødløsning i Street Dance-affæren (side 462).

Ingen af låne/leje-direktivets oprindelige formål er gennemført. Et indre marked for udlejningsprodukter blev aldrig gennemført - og giver ikke længere mening - og de skabende kunstnere fik intet af indtægterne fra udlejningsmarkedet. Pioneer fik aldrig adgang til det danske udlejningsmarked med egne LaserDisc-udgivelser. Men da Johan Schlüter på vegne af FDV og IFPI klagede over, at deres kontrol over det danske marked var reduceret af J. Nørup-Nielsens optagelseskriterium, gik Kommissionen i aktion og truede Danmark med en retssag.

Kun få kender til det, for det er skjult i fuld åbenhed i et af Kulturministeriets aldrig-læste notater til Folketingets Europaudvalg, og man havde en løsning klar.

Orientering om åbningsskrivelse vedrørende optagelseskriteriet i ophavsretslovens bestemmelser om beskyttelse af lydoptagelser.

Efter den danske ophavsretslov gælder det, at eksemplarer af lydoptagelser/fonogrammer (grammofonplader, cd'er m.v.) kun må viderespredes ved salg og lign., såfremt de første gang er solgt eller på anden måde overdraget inden for EØS-området med rettighedshaverens samtykke. Dette gælder imidlertid kun for lydoptagelser, der er foretaget i et EØS-land, mens lydoptagelser, der er foretaget uden for EØS-området frit kan viderespredes. Dette skyldes, at der i ophavsretsloven anvendes et optagelseskriterium som tilknytningsmoment for hvilke frembringelser fra tredjelande, der skal nyde beskyttelse efter den danske lov.

Europa-Kommissionen har ved skrivelse af 18. juli 2001 fremsendt en åbningsskrivelse til Danmark. Kommissionen har på grundlag af en klage givet udtryk for, at de danske bestemmelser er i strid med direktiv 92/100/EØF af 19. november 1992 om udlejnings- og udlånsrettigheder ("udlejningsdirektivet"), idet ophavsretsloven ikke giver rettighedshaveren en eneret til eksemplarspredning, hvis lydoptagelsen er sket uden for EØS. Konsekvensen er, at lydoptagelser, som er optaget uden for EØS-området, vil kunne parallelimporteres og videresælges i Danmark uden samtykke fra rettighedshaveren.

Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet er der nu gennemført en generel regulering af eksemplarspredningsretten, der blandt andet indebærer, at spredningsretten kun udtømmes (konsumeres) for eksemplarer af værker (f.eks. musikværker og litterære værker), som første gang er solgt eller overdraget inden for Fællesskabet med ophavsmandens samtykke. Med denne regulering er det nu uomtvistet, at ophavsmanden til f.eks. et musikværk kan kontrollere det første salg inden for Fællesskabet.

På denne baggrund er Kommissionen nu blevet underrettet om, at regeringen i forbindelse med gennemførelsen af direktivet om ophavsret i informationssamfundet agter at fremlægge forslag, som betyder, at lydoptagelser, der første gang er bragt på markedet uden for Fællesskabet, ikke vil kunne viderespredes i Danmark uden samtykke fra rettighedshaverne. Dermed bringes beskyttelsen af fremstillere af lydoptagelser på linje med den beskyttelse, som tilkommer ophavsmanden til et musikværk efter det netop vedtagne direktiv om ophavsret i informationssamfundet.

Lov om ændring af ophavsretsloven, L 19

Kulturministeriet ville løse problemet i L 19. Det var en omfattende revision af ophavsretsloven med 53 ændringsforslag. Forslag nr. 17 var en tilføjelse til ophavsretslovens § 19, stk. 1 (side 472). Lovforslaget og de tilhørende bemærkninger fyldte i alt 88 sider i to

17. I § 19, stk. 1, indsættes efter »andre«: »inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde«.

Ændring nr. 17

spalter og små bogstaver. Peter Schønning dækkede sig ind ved at være grundig og tilpas tæt på sandheden, hvis nogen skulle finde på at læse hele molevitten igennem. Alene tilføjelsen til § 19, stk. 1, fik en meget lang forklaring på mere end halvanden spalte. Forklaringen er gengivet på næste side.

J. Nørup-Nielsen og Peter Schønning var Kulturministeriets topfolk, og de havde repræsenteret Danmark under forhandlingerne om låne/leje-direktivet i 1992. Det er i og for sig ikke så sært, at de senere blev kontorchefer og fik ansvaret for at få dette og efterfølgende direktiver gennemført i ophavsretsloven. Det er deres måde at håndtere dette ansvar på, der giver anledning til løftede øjenbryn.

De kunne ikke undgå at vide, at spørgsmålet om konsumtion slet ikke blev drøftet under forhandlingerne om låne/leje-direktivet. Det var hverken Rådet eller Parlamentet, der afskaffede international konsumtion, men Kommissionen, og det skete først bagefter. Der er aldrig givet en forklaring - udover påstanden om, at international konsumtion forhindrer gennemførelsen af det indre marked.

I 2001, da Kommissionen fjøede Johan Schlüter og gik til angreb på Danmark efter J. Nørup-Nielsens fantasifulde forsøg på at bevare frihandelen, var det mere kompliceret end i 1994, da låne/leje-direktivet skulle gennemføres. Som nævnt på side 481 kunne J. Nørup-Nielsen - hvis han virkelig ønskede at bevare frihandelen - let have anfægtet begrebet regional konsumtion med den logiske begrundelse, at det ikke havde været drøftet under forhandlingerne.

Det havde været let at forsvare international konsumtion med det faktum, at det indre marked vil fungere fint med en ensartet gennemførelse af international konsumtion. Hvis Kommissionen vil fremtvinge et valg mellem international og regional konsumtion, bør den gøre det efter demokratiske spilleregler, dvs. først fremlægge et begrundet forslag og derefter lade offentligheden debattere det.

Det kom utvivlsomt bag på J. Nørup-Nielsen, at IFPI kom til at sætte fokus på problematikken med det overilede angreb på Street Dance, så han gik i panik og påstod først, at Danmark var imod direktivet. Så fandt han på optagelseskriteriet, og det var uklogt, fordi det åbenlyst underminerede EU-retten. Åbningsskrivelsen trængte Kulturministeriet i defensiven, og Kommissionen havde i kraft af infosoc-direktivet styrket påstanden om, at regional konsumtion allerede var gennemført. Rådets mødeprotokol og bemærkningerne til artikel 4 viser, at Kommissionen var fast besluttet på at afskaffe international konsumtion - og uden en debat herom.

Til nr. 17 (§ 19, stk. 1)

Forslaget indebærer en ændring af ophavsretslovens § 19, stk. 1. Formålet er at gennemføre infosoc-direktivets art. 4 i dansk ret. Efter denne bestemmelse udtømmes (konsumeres) spredningsretten kun, når et værkseksemplar sælges eller på anden måde overdrages inden for Fællesskabet af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. Med Fællesskabet sidestilles andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), der ud over EU-landene tæller Norge, Island og Liechtenstein.

Den gældende lovs § 19, stk. 1, giver ret til fri viderespredning af et eksemplar af et værk, uanset hvor i verden det første salg – eller anden form for overdragelse af ejendomsretten – har fundet sted. Dette kaldes international konsumtion. For så vidt angår udøvende kunstnere, producenter af lyd- og billedoptagelser samt radio- og tv-foretagender er der dog på baggrund af et EU-direktiv fra 1992 allerede gennemført regler om regional konsumtion, således at kun salg m.v. i et EØS-land udløser konsumtion; dette fremgår af de særlige bestemmelser i den gældende lovs § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, § 67, stk. 2, og § 69, stk. 3.

Under forhandlingerne i Bruxelles om infosoc-direktivet indtog Danmark det standpunkt, at art. 4 burde tillade medlemsstaterne at have regler om international konsumtion af spredningsretten. Et stort flertal af EU-landene gik modsat ind for, at medlemsstaterne i national lovgivning ikke må tillade mere end EØS-konsumtion. I forbindelse med direktivets vedtagelse blev der optaget en erklæring i rådsprotokollen om, at Danmark, Irland, Luxembourg, Holland, Finland og Sverige er tilhængere af international konsumtion, og at disse lande vil understrege behovet for at genoverveje spørgsmålet om konsumtion i lyset af den internationale udvikling og løbende debat om international konsumtion på varemærkeområdet. Kulturministeriet vil fremover søge at få spørgsmålet om international konsumtion på EU-dagsordenen, bl.a. gennem et samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriet og Patent- og Varemærkestyrelsen, idet der findes en tilsvarende problemstilling på varemærkeområdet. Målet er at genindføre en generel regel om international konsumtion i dansk ophavsret.

For at overholde forpligtelserne i infosoc-direktivet er det imidlertid nødvendigt at ændre § 19, stk. 1, således at kun salg m.v. af værkseksemplarer i et EØS-land medfører konsumtion og dermed ret til at videresprede eksemplaret til almenheden i form af salg, gave og lign. Det er herefter en forudsætning, at rettighedshaveren ikke alene har givet samtykke til, at eksemplaret bliver solgt eller på anden måde overdraget, men også at eksemplaret er bragt på markedet i et EØS-land. Bestemmelsen gælder for alle værksarter.

- - -

Den ændrede bestemmelse forhindrer viderespredning af værkseksemplarer, der er erhvervet ved parallelimport eller anden form for import fra lande uden for EØS. I sådanne tilfælde er viderespredning til almenheden kun tilladt, hvis rettighedshaveren har givet samtykke. Det må dog forventes, at rettighedshaveren – fx et forlag – normalt vil have interesse i at give dette samtykke, når det gælder specialimport. Endvidere vil eksempelvis danske boghandlers erhvervelse af bøger fra udlandet ofte ske direkte fra den udenlandske forlægger; indhentelse af det fornødne samtykke kan således foregå i forbindelse med bestillingen af bøgerne.

Peter Schønnings vildledninger

Bemærkningerne til lovændringen er en blanding af sandt, falsk, udeladelser og en påstand om demokratisk nødvendighed efterfulgt af en beroligelse.

Det vigtigste er udeladt. Kommissionen havde angrebet optagelseskriteriet i J. Nørup-Nielsens nødløsning, og nu forsøgte Kulturministeriet at klare frisag ved at give infosoc-direktivets artikel 4 skylden for de nødvendige ændringer.

Det fremgår af bemærkningerne, at udøvende kunstnere, producenter af film og musik samt radio- og tv-foretagender allerede i låne/leje-direktivet havde fået en spredningsret, og at regional konsumtion blev indført i 1992. Det nye var kun, at også ophavsmændene skulle have en spredningsret i EU-regi, men det havde de allerede i den danske ophavsretslov (side 448).

Den opmærksomme læser af lovforslaget må undre sig over, at den frie handel med tredjelandene ikke blev afskaffet allerede i 1992. Hvordan kunne direktivets tildeling af en spredningsret til ophavsmændene ændre noget i Danmark, når de allerede havde en spredningsret i den danske ophavsretslov? Og hvordan kunne man præsentere regional konsumtion som en nyhed, når det fremgår, at regional konsumtion blev indført allerede i låne/leje-direktivet i 1992?

Det var J. Nørup-Nielsens nødløsning, der begrænsede FDV's og IFPI's drøm om et frihandelsforbud, og det havde intet at gøre med infosoc-direktivet.

Peter Schønnings mission var at afskaffe frihandel, og selvom ændring nr. 17 skulle blive opdaget, burde det ikke føre til en debat. Med reference til erklæring nr. 9 i Rådets mødeprotokol lod han som om, at Danmark på demokratisk vis var kommet i mindretal, da det sammen med flere mindre lande havde kæmpet mod infosoc-direktivets spritnye krav om regional konsumtion (side 530).

Typisk "Johan Schlüter"-manipulation. Ved et hurtigt øjekast kan det se sådan ud, men den dybere sandhed er, at den ønskede debat om varemærkedirektivet og fortolkningen af dets bestemmelse om konsumtion blev *afvist* i forbindelse med infosoc-direktivet, fordi dette *ikke* ændrede noget i spørgsmålet om konsumtion. Hokuspokus: Afvisningen af at drøfte nogle kontroversielle domme sammen med infosoc-direktivet blev til, at Danmark havde kæmpet mod direktivet!

Hvis en debat om frihandel virkelig har fundet sted, er det imponerende, at det lykkedes at holde den hemmelig. Ingen har udtalt sig, og pressen fik ikke besked. Ja, ikke engang Kulturudvalget blev informeret, da det få måneder senere stillede spørgsmål om den fremtidige import fra USA (side 518). Hvis Danmark i en så afgørende debat var kommet i mindretal, burde Kulturudvalget da orienteres, men direkte adspurgt i august samme år var svaret det modsatte: Der er *ikke* planer om at forbyde salg af importerede film!

Hvem skulle i givet fald være tilhænger af regional konsumtion og hvorfor? Regional konsumtion gavner kun den internationale industri. Noget så skadeligt vil kun kunne gennemføres med list via lobbyister og svindlere i Kommissionens og regeringernes embedsmandsapparat. En egentlig debat har *aldrig* fundet sted.

Peter Schønnings virkelighedsfjerne beroligelse

Der er en vis lighed med fremgangsmåden, da FDV i 1988 ønskede den fri spredning af udgivne videofilm afskaffet. I § 23, stk. 3, står der “ophavsmanden”, men i bemærkningerne står der “rettighedshaver”. I § 19, stk. 1, står der også “ophavsmanden”, men i de beroligende bemærkninger står der “rettighedshaveren”.

Som eksempel er nævnt et bogforlag. Det er ret sjældent, at ophavsmændene er identiske med forlagene. Jeg er selv en undtagelse, idet Laserdiskens Forlag er min personlige virksomhed, og jeg selv har skrevet alle forlagets bøger, men i de fleste tilfælde er forlaget en virksomhed, der er forskellig fra forfatteren.

Astrid Lindgren og Gyldendal er to forskellige juridiske enheder, og skulle loven kræve Astrid Lindgrens tilladelse, før det er tilladt at videresælge et eksemplar af en bog, hun har skrevet, er det usandsynligt, at man kan erhverve hendes tilladelse i forbindelse med købet af bøgerne. Astrid Lindgren er også et eksempel på et særligt problem, da hun ikke er hos os mere. Hvem skal man have fat i, hvis ophavsmanden er død? Skal man så på jagt efter arvingerne?

I virkeligheden er det ikke så let, som Peter Schønning foregiver. Forestil dig en amerikansk lov, der tilpligter en boghandler i USA at få ophavsmandens tilladelse, før han må videresælge en dansk bog. Hvis en amerikaner, der har læst om mig, vil købe en af mine bøger, vil det være så besværligt for boghandleren at få fat i min tilladelse, at han vil afvise kunden. Jeg distribuerer som mange andre forlag igennem DBK. Jeg har ingen kontakt til de enkelte boghandlere. Omvendt køber jeg heller ikke film af forlagene direkte. Jeg køber mest af grossister, men Syd-koreaimporten kom i stand ved, at en ven gik ind i en af de store butikker i Seoul. Jeg vil ikke kunne sælge én eneste importeret film, hvis det kræves af mig, at jeg først skal erhverve “ophavsmandens” tilladelse, uanset hvem han/hun/det er.

Pressemeddelelsen og debatten i Folketinget

Efter mine oplevelser i 1995 svor jeg på, at jeg ikke ville blande mig i politik igen. Samtidig var jeg klar over, at jeg var den eneste uden for Kulturministeriet, der var klar over, hvad der var på vej. Kunne jeg overbevise politikerne om, at de var ved at blive ført bag lyset igen? Næppe, men jeg kunne fortælle dem, hvad der var på vej til at ske, så jeg skrev en pressemeddelelse om konsekvenserne (næste side). Til min enorme overraskelse blev det et tema under behandlingen af lovforslaget den 23. oktober 2002, og det blev omtalt i et indslag i TV Avisen (følg debatten i Folketinget på de efterfølgende sider).

denkjujtekorruption.dk/video18

TV Avisen, 23. oktober 2002

Ny lov truer kulturlivet

Onsdag den 23. oktober 2002 behandles kulturministerens forslag til Ny lov om ophavsret. Et hidtil upåagtet ændringsforslag går ud på at forbyde spredning af ophavsretsbeskyttede varer, der ikke er bragt på markedet i EU. Dette forslag kan få vidtrækkende konsekvenser.

Ifølge forslaget skal eksempelvis følgende være forbudt og strafbart efter den 22. december 2002:

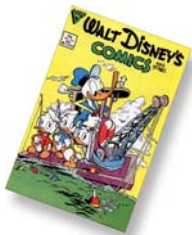
- at købe et stykke kunsthåndværk på et marked i Østen og give det til naboen i indflytningsgave.
- at købe en bog i Brasilien og give den til sin arbejdskollega i jubilæumsgave.
- at købe en CD-plade eller tegneserie i USA og efterfølgende sælge den i en brugthandel.

FORBUDT

For butikkerne vil det blive forbudt og strafbart fra USA og andre tredjelande at

- importere CD-plader, videofilm, bøger, kunsthåndværk, tegneserier, computerspil osv.

FORBUDT

Konsekvensen for forbrugerne bliver, at udvalget af kulturgoder vil falde væsentligt. Alle varer, der ikke har oprindelse i EU, skal fjernes fra hylderne.

Specialforretningerne må ikke længere frit bestille musik, film og bøger hjem til kunderne.

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan må således ikke længere købe bøger på deres eget sprog.

Markedet vil blive styret af virksomheder, der er etableret i Europa. For multinationale amerikanske selskaber betyder det f.eks., at kun de videofilm og CD-plader, de vælger at udgive igennem deres danske selskaber, bliver tilladte. De kan prissætte deres udgivelser uden at risikere påvirkning af konkurrencen på verdensmarkedet.

Er det sådan, vi ønsker, at mediebilledet i Danmark skal se ud?

Ønsker vi ikke selv at kunne bestemme, hvad vi vil se, læse og høre?

Inden Kulturministeriets forslag til *Ny lov om ophavsret* går til afstemning, bør vi alle - ikke mindst politikerne - forstå dets fulde konsekvenser, som vil ramme os alle.

Jeg er indehaver af videokæden Laserdisken, og for mine kunders vedkommende betyder lovforslaget farvel til tusindvis af asiatiske film og næsten 20.000 DVD-udgivelser fra USA, herunder nationale klenodier som Carl Th. Dreyers film *Gertrud*, *Ordet*, *Vredens Dag* og *Jeanne d'Arc* plus mange andre film, som ikke er kommercielle nok til udgivelse i Europa.

Med venlig hilsen

Hans Kristian Pedersen,
indehaver af Laserdisken,
importør - indtil videre - af filmudgivelser fra hele verden.

FORBUDT

denskjultekorrption.dk/video19

Lovforslaget her lægger op til en harmonisering af EU-landenes lovgivning om ophavsret og ophavsretsbeslægtede rettigheder. Det sker via en tilpasning af den nuværende ophavsretslov, så den kommer i overensstemmelse med infosoc-direktivet. Der er en række ændringer i forhold til den nuværende lovgivning. Et af hovedelementerne i infosoc-direktivet er spørgsmålet om spredningsretten, hvor vi er nødt til at udskifte princippet om international konsumtion og i stedet indføre en regel om regional konsumtion. Ifølge den danske ophavsretslov har man ellers hidtil frit kunnet videresælge kulturprodukter i form af dvd'er, cd'er, bøger m.v., ligegyldigt hvor produkterne stammer fra. Med vedtagelsen af den nye lov bliver det ikke muligt for f.eks. en boghandler at videresælge eksemplarer af bøger, han har købt i USA. I fremtiden bliver det kun muligt at videresælge kulturprodukter, der er købt inden for EØS-området. Jeg er ikke begejstret for den begrænsning i den almindelige frihandel, men vi må fra dansk side tage til efterretning, at vi her er kommet i mindretal inden for EU. Det er også det, som et tæt samarbejde en gang imellem betyder. Man kan ikke altid få sin vilje. Jeg har noteret mig, at kulturministeren og også økonomi- og erhvervsministeren vil arbejde på at få disse forhold ændret i EU-regi, og det kan jeg fuldt ud støtte.

Mette Frederiksen (S)

Må jeg derfor ikke starte med følgende: Jeg opfatter det faktisk som et helt og aldeles grundlæggende og dermed også alvorligt demokratisk problem, at hver eneste gang vi behandler ophavsret inkl. det lovforslag, vi førstebehandler i dag, så er det faktisk næsten umuligt at læse og forstå den tekst, der foreligger. Hvis ophavsretten skal have en mere central (betydning) i den danske kulturdebat, det synes jeg, den fortjener, så bliver vi simpelthen nødt til fra politisk hold at behandle området anderledes. Implementering af EF-direktiv eller ej, dansk lovgivning skal være til at forstå, ellers kan den af indlysende årsager ikke udfylde den rolle, som lovgivningen nu engang skal. Særlig én ting vil få vores opmærksomhed:

Det her lovforslag lægger som bekendt op til at forhindre parallelimport af værker fra lande uden for EØS-samarbejdet. Vil det betyde, at udvalget af værker, eksempelvis smalle film og dvd'er, blot bliver mindre og priserne tilsvarende højere? Vil det forstærke eksisterende monopoler? Er der tale om reel kunstnerisk beskyttelse, eller lægger direktivet og lovforslaget op til endnu flere toldmure omkring Den Europæiske Union?

Jeg vil dog gerne have lov til at sende det klare signal, at vi i Socialdemokratiet ser

denskjultekorrption.dk/video20

positivt på forslaget, men vi er altså optaget af de mange tvivlsspørgsmål, der med rette er rejst og ønsker selvfølgelig at indgå i en grundig udvalgsbehandling. Derfor vil vi gerne allerede i dag foreslå, at Kulturudvalget snarest afholder en fælles høring eller et udvidet udvalgsmøde med indkaldelse af eksperter sammen med Forskningsudvalget.

Louise Frevert (DF)

Desuden tror jeg heller ikke, at der er nogen, der er begejstret for forbuddet mod parallelimport. Dansk Folkeparti er oprørt over Kulturministeriets forslag om at forbyde spredning af kulturgoder, der importeres fra lande, der ikke er med i EU. Kulturministeriet hævder, at lovforslaget er et EU-krav, og hvis det virkelig er rigtigt, er det endnu en grund til, at vi skal ud af dette foretagende så hurtigt som muligt.

Vi vil have undersøgt helt præcist, hvor det forslag kommer fra, og hvad formålet er. Lovforslaget om at fritage multinationale amerikanske virksomheder for den konkurrence, der er grundstenen i EU, er et stærkt eksempel på, hvordan magtfulde embedsmænd i Kommissionen vedtager radikale beslutninger uden om politikerne og uden en offentlig debat om spørgsmålene. Frihandel har trods alt været dansk tradition i tusind år, og det er pludselig væk med et pennestrøg.

denskjultekorrupcion.dk/video21

Carina Christensen (KF)

denskjultekorrupcion.dk/video22

Hvad angår harmoniseringen af den såkaldte spredningsret, så vil den nye regel, som vi nu implementerer på dette område, desværre få nogle uheldige og mærkbare konsekvenser herhjemme. Under EU-forhandlingerne om spredningsretten stod man fra dansk side fast på, at direktivet skulle gøre det muligt for os at beholde vores regel om international konsumtion. Således kom det desværre bare ikke til at gå. Et flertal i Ministerrådet ønskede noget andet, og vi er nu tvunget til at forlade

vores hidtidige princip om international konsumtion til fordel for en for os ny regel om regional konsumtion. Det indebærer, at det bliver forbudt ikke alene at parallelimportere, men også at specialimportere bøger, cd'er osv., der er købt i lande uden for EØS-området med henblik på videresalg herhjemme. Dette kræver med andre ord samtykke fra rettighedshaveren.

I praksis får det ingen betydning for de privatpersoner, der i dag importerer eksempelvis cd'er eller dvd'er fra eksempelvis USA til rent privat brug. Det er også vigtigt at bemærke, at direktivet heller ikke lukker for muligheden for regionskodning af dvd'er. Det er vi tilfredse med. Men det vil få stor betydning for de butikker, som helt eller

delvis lever af at sælge importerede kulturprodukter af denne art fra eksempelvis USA, eftersom det ganske enkelt ikke længere vil være lovligt.

I Det Konservative Folkeparti er vi tilhængere af princippet om international konsumtion, ikke mindst af hensyn til den internationale frihandel. Derfor mener vi også, at det er yderst vigtigt, at vi fra dansk side sætter os det mål snarest muligt at få genindført den generelle regel om international konsumtion i dansk ophavsret.

danskjultekorruption.dk/video24

Naser Khader (RV)

Det Radikale Venstre er generelt interesseret i at imødekomme EU, men vi må konstatere, at direktivet har en række indbyggede problemer og paradokser, som reelt favoriserer rettighedshaverne på forbrugernes bekostning. I forhold til spredningsretten frygter vi, at forslaget reelt vil forbyde parallelimport af værker fra ikke-EØS-lande. Det vil medføre en kulturel mainstreaming på bekostning af de små kulturelle værker, og det vil styrke medieselskabernes monopoler. Det er en meget uheldig udvikling,

der er ude af trit med en globaliseret virkelighed. Vi kan derfor kun opfordre regeringen til at gøre alvor af bemærkningerne om at sætte spørgsmålet på EU's dagsorden.

Pernille Falcon (EL)

Enhedslisten vil meget gerne medvirke til at få denne lovgivning igennem i Folketinget, men der er stadig en række problemer, som mangler at blive afklaret. For det første er det lykkedes for mediekoncernerne at få smuglet en række regler ind i det bagvedliggende EU-direktiv, som entydigt sikrer deres interesser. Det er regler, som vil forbyde spredning af ophavsretsbeskyttede produkter, som ikke er bragt på markedet i EU, og det vil tilsyneladende gøre det ulovligt at importere cd'er, videofilm, bøger, kunsthåndværk, tegneserier, computerspil m.v. fra USA og andre tredjelande. Markedet vil blive styret af virksomheder, der er etableret i Europa. For en multinational amerikansk virksomhed betyder det, at det kun er de videofilm og de cd'er, de vælger at udgive gennem deres danske selskaber, der vil blive tilladt. Det vil kunne begrænse kulturudbuddet, og det vil hindre en række såkaldte små produktioner i at være tilgængelige i Danmark. Det synes vi er helt uacceptabelt, så derfor vil Enhedslisten stille ændringsforslag til loven, der fjerner disse dele af lovforslaget.

danskjultekorruption.dk/video25

Og vi kan tilslutte os forslaget om en høring, så der kommer en dialog på menneskesprog, sådan så det der meget tekniske sprog måske kan blive skilt lidt ad, og at vi så efterfølgende også i offentligheden kan sikre, at det bliver forståeligt.

denskjultekorruption.dk/video26

spørgsmålet omkring parallelimporten. For det første må vi jo sige, at forslaget her er fremsat for at sikre en korrekt implementering af infosoc-direktivet, som jo indeholder et forbud mod en sådan import. Under forhandlingerne om infosoc-direktivet var Danmark og en lang række lande inderligt imod lige netop denne her konsekvens. Det viste sig imidlertid, at der var et kvalificeret flertal herfor, og i forbindelse med vedtagelsen af direktivet afgav bl.a. Danmark en erklæring til rådsprotokollen om, at vi er imod begrænsninger, og at reglerne bør genovervejes. Direktivet er nu vedtaget, og det er derfor uomgængeligt, at vi for at leve op til vore EU-retlige forpligtelser er nødt til at indføre nye regler om, at det ikke er lovligt at foretage parallel- eller specialimport med henblik på videresalg af værkeksemplarer fra et land uden for EU - medmindre rettighedshaveren har givet sit samtykke. Det kan man jo også godt forestille sig! Jeg synes også, det er værd at bemærke, at reglerne ikke forhindrer den enkelte forbruger i at købe eksemplarer til sig selv via postordre eller nettet, ligesom reglerne i sagens natur ikke forhindrer én i at importere dvd-film, som man har købt på ferie i et andet land. Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, vil jeg fortsat med næb og kløer på Danmarks vegne arbejde for en ændring af de her regler. Det vil foregå i samarbejde med erhvervsministeren, fordi vi som udgangspunkt er imod lige netop denne ændring.

Kristian Thulesen Dahl (DF)

Jeg tager ordet, fordi ministeren i sin afslutning gjorde en del ud af at sige, at Danmark var forpligtet til at forbyde parallelimport. Jeg vil godt stille det spørgsmål - det kan være, det ikke er nu, det skal besvares, men senere i processen under den eksperthøring, der skal være - om ikke det direkte er i strid med formålet med direktivet at tale om, at man forsøger at begrænse en nødvendig konkurrence. Er det i virkeligheden ikke et spørgsmål om, at der er kommet noget ind undervejs i behandlingen af direktivet, som er fuldstændig utilsigtet i forhold til det, EU i øvrigt arbejder med om at sikre ordentlige konkurrencevilkår og sikre forbrugerne billige produkter? Hvad er konsekvenserne, hvis man forhindrer den parallelimport, som er mulig i dag?

denskjultekorruption.dk/video27

Kulturminister Brian Mikkelsen

Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg grundlæggende er enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at parallelimport er med til at optimere konkurrencesituationen, giver gennemskuelighed, giver gennemsigtighed.

Den anden del af det er altså, hr. Kristian Thulesen Dahl, at det er soleklart, det står eksplicit i infosoc-direktivet, at det er forbudt med en sådan form for parallelimport. Årsagen er, at et flertal af landene syntes, at det virkede forstyrrende på konkurrencesituationen i deres land. Det har ikke så meget at gøre med film, men hovedsagelig har det at gøre med bøger fra det engelsksprogede marked og andre produkter. Danmark kæmpede med næb og kløer imod under den tidligere regering. Vi fastholder også vores modstand mod det og vil blive ved med at kæmpe med næb og kløer imod det, men jeg må henholde mig til, at den diskussion var ret umiddelbar og ret eksplicit i forbindelse med ministerråds møderne. Der vidste vi, hvad vi gik ind til. Vi vidste, hvad vi sagde nej til sammen med nogle andre af de mindre lande, og den diskussion var rimelig høj og verbal på det tidspunkt. Det er sådan set ikke noget, man har - det tør jeg næsten ikke sige heroppefra som konservativ - skubbet ind under gulvtæppet nede i EU, men det var altså med åben pande, man gik ind til det, selv om den danske regering gik imod, og det gør den danske regering stadig stædigt.

Men lad os undersøge det, og vi er helt villige, selvfølgelig, til at gå ind i det her, for hvis det viser sig, at der er et problem eller en fejl, vil vi da med glæde gribe fat i det. Det er jo også til den danske regerings fordel.

Førstebehandlingen af L 19 i Folketinget, 23. oktober 2002

En nyhed?

Jeg kunne ikke lade være med at undre mig over debatten. Kunne ingen huske, at de drøftede nøjagtig det samme 7-8 år tidligere?

Jeg blev ganske vist frosset ud af et uinteresseret kulturudvalg, men spørgsmålet om konsumtion blev drøftet, og det blev slået fast, at Danmark som følge af låne/leje-direktivet var nødt til at afskaffe international konsumtion.

Alligevel behandlede samtlige ordførere forslaget om importforbud som noget nyt, der var pålagt Danmark at gennemføre som konsekvens af infosoc-direktivet! Kim Andersen gik så vidt, at han kaldte afskaffelsen af international konsumtion for "et af hovedelementerne". Var der ikke en lille klokke, der ringede i hovedet på medlemmerne? Var der ingen, der tænkte: "Det her lyder bekendt?"

Importforbuddet stammer *ikke* fra infosoc-direktivet. "Det står eksplicit i infosoc-direktivet," sagde Brian Mikkelsen ganske vist, og han tænkte utvivlsomt på artikel 4, stk. 2 (side 526), men det står altså lige så eksplicit i låne/leje-direktivets artikel 9, stk. 2 (side 450), der under forhandlingerne alligevel betød noget andet. Det var ikke nyt i infosoc-direktivet, og det blev pointeret af Kommissionen både i bemærkningerne til infosoc-direktivets artikel 4 og i Rådets mødeprotokol.

Men for Kulturministeriet var det vigtigt at afskaffe international konsumtion, fordi Kommissionen var stillet det i udsigt som svar på åbningskravet året før.

Hvem burde vide bedre?

Folketingsmedlemmer kommer og går, og de ryger ind og ud af diverse udvalg. Hvis ikke man var medlem af Kulturudvalget, da jeg talte til det i 1995, eller man ikke deltog i debatten under Street Dance-affæren, var man lovligt undskyldt. Det var for Kim Andersen, Mette Frederiksen, Louise Frevert, Carina Christensen, Naser Khader og Pernille Falcon faktisk nyt stof alt sammen.

For Brian Mikkelsen, Poul Qvist Jørgensen og Kristian Thulesen Dahl var det gammelt stof. Jeg havde orienteret Kristian Thulesen Dahl, og det var grunden til, at han blandede sig i debatten, selvom han hverken var ordfører eller medlem af Kulturudvalget. Brian Mikkelsen var ordfører i 1995, da låne/leje-direktivet blev behandlet. Da skrev han til mig: "Det er en sag, vi er meget optaget af" (side 470), men han havde svedt det hele ud. Jeg prøvede at komme i audiens hos ham - og fik tilbudt et møde med Peter Schønning i stedet for. Det var til at græde over. Poul Qvist Jørgensen forholdt sig tavs.

Enighed om international konsumtion

Der var entydig modstand mod forslaget om importforbud. Både VK-regeringen og den tidligere S-regering var ifølge Brian Mikkelsen modstandere af forslaget, og ikke en eneste af ordførerne havde noget positivt at sige om det.

Selvom vi forestiller os, at den internationale industri havde fået en eller anden til at fremsætte et tilsvarende lovforslag på ærlig demokratisk vis, havde det ikke en kinamands chance for at blive vedtaget. Det var nødvendigt med list og snyd.

To partier er ikke med i den afbildede debat. Ole Sohn (SF) talte ganske vist, men ikke om importforbuddet. Han talte om, at lovforslaget var meget teknisk, og han støttede idéen om at holde en høring. Bodil Kornbek (KRF) tog ikke ordet.

Kulturminister Brian Mikkelsens bemærkninger

Brian Mikkelsen var Peter Schønnings trofaste håndlanger. Mens han fastholdt, at han med næb og kløer kæmpede mod importforbuddet, gjorde han faktisk det stik modsatte, men han tilføjede nogle interessante detaljer.

Han er den første, der har givet en forklaring: - Importen virkede forstyrrende på konkurrencesituationen i deres land, sagde han hårdt presset og henviste til, at det havde noget at gøre med markedet for bøger i de engelsksprogede lande. Hvad er der i vejen med konkurrence? Hvem har et problem med konkurrencen? Er et direktiv om ophavsret det rette forum til at løse et sådant problem?

Det er mit gæt, at hans fantasi tog over. Han gav en levende beskrivelse af en eksplicit, rimelig høj og verbal diskussion, men hvor har han det fra? Han var der i hvert fald ikke selv, for det fandt alt sammen sted under S-regeringen.

Brian Mikkelsen var med på at undersøge det. Han sagde, at han selvfølgelig var villig til at gå ind i det her, "for hvis det viser sig, at der er et problem eller en fejl, vil vi da med glæde gribe fat i det."

Privates importudgifter

Lad mig blot afsløre, at lobbyisterne vandt, og privat import er for mange både et afskrækkende og dyrt eventyr. International internethandel kan være et utrygt fænomen, og det er også en yderst bekostelig affære, ikke mindst efter afskaffelsen af bagatelgrænsen. Også små køb koster mindst 160 kr. i gebyr. EU har nedsat eller fjernet told på mange varer, men forsendelser fra tredjelande skal toldbehandles, fordi

der skal betales importmoms. Det klarer postvæsenet automatisk, så det er let nok, men det er ikke gratis. En film, der koster 60-70 kr. plus forsendelse ender med at stå en privat importør i over 260 kr. Eksemplets film ville koste 99 kr. inkl. moms i Laserdisken. Forbuddet mod at handle i butikkerne koster forbrugerne dyrt.

Problemerne ved videresalg

Hvad så, hvis man bliver træt af sine film? Før kunne man gå hen til Læsehesten og bytte dem til andre film. Det er slut, for siden lovens vedtagelse har det været strafbart at videresælge sådanne film fra butikker som Læsehesten.

En af mine bekendte prøvede at komme af med en lille samling film i *Den Blå Avis*. Han skrev ærligt i varebeskrivelsen, at der var tale om plader med region 1. Han kunne ikke få annoncen godkendt! Han oprettede en ny annonce, og denne gang angav han ikke pladernes region. Igen blev annoncen afvist. DBA's support svarede: "Godt nok har du ikke skrevet, at det drejer sig om region 1, men vi må antage, at de ikke lige pludselig er blevet region 2. Da jeg forklarede, at vi ikke optager region 1, mente jeg selvfølgelig ikke, at det er okay blot at undlade at skrive region." Jeg kontaktede *Den Blå Avis* og fik forklaringen nedenfor.

Hvis man selv importerer kulturprodukter fra tredjelande, må man være forberedt på at tage dem med i graven. Det er ikke så ligetil at komme af med dem igen. I praksis har lovændringen fået betydelige konsekvenser for private.

Den Blå Avis A/S tilstræber blot at overholde den til enhver tid gældende lovgivning, således som den fortolkes af regeringen. Og dermed lægger Den Blå Avis A/S også den gældende fortolkning af § 19 i Ophavsretsloven til grund for sin forretningsførelse.

I den forbindelse henvises til Kulturministeriets hjemmeside, hvor der kan læses om de ændringer til ophavsretsloven, som blev gennemført i 2002 på grund af ændrede regler i EU.

Fakturaværdi	10,11 GBP
Toldværdi	87 DKK
Told, sats 00%	0 DKK
Afgifter	0 DKK
<u>Importmoms</u>	<u>21 DKK</u>
I alt til SKAT	21 DKK
<u>Ekspeditionsgebyr</u>	<u>160 DKK</u>
Importopkrævning i alt	181 DKK

Posthusets regnskabsbilag

Det kulturelle jerntæppe

Mette Frederiksen talte om det samme problem, som H. P. Clausen tog op i 1994: ophavsretslovens uforståelighed. Det startede med et ønske om at gribe ind over for spredning af piratkopier, men "redaktionelle ændringer" og "forbedringer af affattelsen" forvandlede dette til et eksplicit forbud mod parallelimport!

Der var også nogle, der ikke troede på det. Berlingske Tidende reagerede ikke til at begynde med. Jakob Stegelmann tog det op med redaktionen og forklarede bagefter: "Det er så langt ude, at jeg kan ikke få dem til at indse, at det er sandt," men efter Folketingets førstebehandling blev hans artikel dog bragt.

Politikens Lars Dahlager og Per Juul Carlsen var først med en grundig artikel, *Forbud mod DVD-import på vej*. Bruno Barcelli skrev et åbent brev til Venstres kulturordfører Ester Larsen og Brian Mikkelsen i online magasinet *HiFi4All* med titlen *Forbud mod DVD-import er kulturracisme*. Lars Borberg skrev i Nordjyske Stiftstidende artiklen *Lumsk lov vil smadre det frie kulturliv*, og Dagen fulgte trop med artiklen *Lovforslag vil forbyde specialimport af DVD*.

Det kulturelle jerntæppe

AF JAKOB STEGELMANN
Journalist
Jacobys Allé 10
1806 Frederiksberg C

Kan det virkelig være rigtigt? At kultur, der er udgivet uden for EU, ikke længere skal kunne forhandles frit. At globaliseringen er stoppet og landsbyen Danmark genindført.

Pr. 1. januar 2003 vil en ny lov forhindre, at kultur (video, bøger, tegneserier, musik, computerspil), der er udgivet uden for EU, importeres til Danmark, medmindre ophavsmanden har givet udtrykkeligt samtykke. Og det vil han ikke, på videomarkedet i hvert fald, for videobranchen har selv været med til at udforme loven, som de vil bruge til at lukke for import af DVD'er fra USA, hvor udvalget og kvaliteten er bedre. De ejer rettighederne både her og i USA og vil derfor sige nej – så de dermed beskytter de DVD'er, de udsender i Danmark, mod konkurrence fra de DVD'er, de selv har udsendt i USA. Så kan de undgå, at de film, de har udsendt på DVD i USA, og som måske stadig går i danske biografteater, ikke kommer hertil »for tidligt«, dels kan de opretholde det prisniveau, de ønsker. På den måde kan de sikre et absolut monopol i Danmark – med katastrofale følger for udvalget og kulturen som helhed.

Det er med andre ord et effektivt kulturelt jerntæppe, der skal sænkes ned mellem Danmark og USA. Alt, hvad der sælges herhjemme, skal være udgivet her – eller i resten af EU – mens kultur fra alle andre lande skal standses. Det betyder ikke, at vi skal undvære amerikanske film, men derimod at vi kun skal have dem, de amerikanske selskaber og deres danske agenter vil have, at vi skal have. På det tidspunkt, hvor de er klar til at sælge dem. Og i den version, de ønsker, vil skal se.

Det amerikanske DVD-marked er storslået: rigt på titler af enhver slags, fra de store anerkendte mesterværker til det obskure. Tusinder og atter tusinder af titler, som aldrig vil blive udgivet i Danmark, fordi der ikke kan sælges nok af dem – og som nu aldrig vil nå hertil, medmindre man som privatperson selv importerer dem ved at købe dem pr. postordre. Selv danske film, som Dreyers, der ikke bliver udgivet her, fordi markedet er for lille. Filmkendere, der ønsker mere end massemarkedsudvalget, vil med andre ord blive ladt i stikken – den seriøse filminteresse svigtet.

Man vil altså aldrig mere kunne blade på hylderne i en specialbutik, men skal alene nøjes med det rædsomme udvalg og den ukyndige betjening hos Blockbuster og Fona. Det samme gælder for musik, der ikke er udgivet i EU, og bøger, og tegneserier. Tonsvis af specialbutikker, der lever af disse varer, trues af lukning, og tonsvis af

kunder, hvis åndslev næres hos dem, må i stedet lægge deres penge hos www.amazon.com – indtil den dag, hvor Amazon, ligesom de danske politikere og embedsmænd, bliver trynet til ikke at sælge til kunder i Danmark.

Det er ubegribeligt, som EU og de danske lovgivere lytter til de multinationale medieselskaber. Det er som om, disse firmaers advokater har udviklet en helt særlig troværdighed, som ingen sætter spørgsmålstegn ved. Man lytter altid andægtigt til dem, især når de siger ordet »ophavsret« og påstår, at det er kunstnerens ret til deres penge, der er på spil. Det er muligt, at de selv tror på sagen, og at de mener, selskaberne mister formuer. Men det er selskabernes egne film, der bliver solgt, udgivet af selskaberne selv, bare i et andet land. Så pengene bliver tjent for hvert eneste eksemplar. De eneste, der taber penge, er forbrugerne, som ved indførelse af et monopol kommer til at betale mere for varerne. Samtidig med at udvalget skrumpet ind til det aller mest salgbare.

Det er dog ikke pengene, der er det vigtigste her: Det er kulturen. Skal vi virkelig sænke et kulturelt jerntæppe og ødelægge et udbud af film, musik, bøger og tegneserier, der rækker ud over grænserne og anerkender, at hvor kunstner end kommer fra, skal den være tilgængelig. Alt andet vil være en ny og uhyggelig form for censur, der vil gøre Danmark fattigere, kedeligere og dummere. Men det er måske det, der er politikernes vådeste drøm.

Mere politisk støtte

Denne gang behøvede jeg ikke at presse på for at få politikerne i tale. De kom selv til mig bl.a. via Lars Borberg fra Nordjyske Stiftstidende, som Aalborgs førende dagblad var kommet til at hedde efter overtagelsen af flere lokalaviser.

- Jeg er blevet kontaktet af Per Clausen, fortalte Lars Borberg. Ham kendte jeg ikke, så Lars forklarede: - Han er gammel Aalborg-dreng og folketingskandidat for Enhedslisten. Og Henrik Vestergaard fra Venstre vil gerne tale med dig.

Venstre var på det tidspunkt så stærkt repræsenteret i Folketinget, at der ikke var meningsfyldte opgaver til alle, så nyvalgte Henrik Vestergaard havde fået en ny eksotisk post: frihandelsordfører. Et lovforslag om at forbyde frihandel gav et sådant ordførerskab et reelt indhold, og spørgsmålet interesserede ham.

Dansk Folkeparti udsendte en pressemeddelelse med titlen, *Nej til forbud mod parallelimport af kulturgoder*, og også et nyt parti, Minoritetspartiet, kæmpede aktivt mod et importforbud. Niels K. Petersen, sekretær i partiets hovedbestyrelse, sendte en artikel med titlen, *Skal kulturen stoppe ved Valby Bakke?* til Weekendavisen, og han skrev en længere artikel om emnet i partiets ugebrev.

Der er ingen tvivl om, at mediekoncerner og interesseorganisationer har haft travlt med at bearbejde politikerne, når det gælder et helt centralt spørgsmål i vor elektroniske tidsalder: Retten til brug af informationer, kunst og kultur. Altså ophavsret. Fotokopimaskiner, video- og kassettebåndoptagere, internet, CD-ROM- og DVD-brændere har i stigende grad gjort spørgsmålet om ophavsret presserende. Firmaer og organisationer farer frem med bål og brand mod pirateri og arbejder for at styrke producenternes rettigheder - på bekostning af forbrugers.

At denne lobbyisme kan gå helt over gevind viser det forslag til en ny ophavsretslov, som Kulturministeriet for nylig fremsatte. Her finder man det helt groteske forslag om et forbud mod fri parallel- og specialimport af film, bøger, software, musik og andre produkter, der er omfattet af ophavsretsloven, fra lande uden for EU. Hvis loven bliver vedtaget, skal man have tilladelse til at importere sådan et produkt til Danmark fra den, der ejer ophavsretten.

- - -

Konsekvensen er derfor, at udbuddet af bøger, film, musik, tegneserier, software mv. i Danmark vil blive endnu mindre, end det er i forvejen. Specialbutikker, der lever af at importere disse produkter til kunder, der ikke kan lade sig nøje med de produkter, som sendes på markedet af bl.a. de store koncerner, må dreje nøglen om. I sidste ende er det forbrugeren og kulturen, der ofres. Det danske kulturelle univers indsnævres bag et nyt kulturens Fort EU. Den kulturelle horisont indsnævres til Valby Bakke.

Hvordan denne lov kan andet end skade Danmark - kulturelt og økonomisk - kan jeg ikke se. Ejheller hvad det skal gavne den enkelte borger og forbruger, at politikerne tillader firmaer at opnå en monopollignende status på det danske marked. Ja, faktisk var jeg så naiv at tro, at det var et liberalt dogme, at fri konkurrence er et nødvendigt gode, der sikrer udbud, kvalitet og lave priser. Det har kulturministeren måske glemt?

Mere medvind

Jeg fik et telefonopkald fra Peter Schønning, og det overraskede mig meget. Han inviterede mig med til den høring - eller det ekspertmøde, det endte med at hedde - som Mette Frederiksen havde foreslået. Af alle mennesker måtte jeg være den sidste, han ønskede at se i dette panel, men Henrik Vestergaard forklarede:

- Det er Kim Andersen, der har bedt om at få dig med, fordi det er dig, der har gjort opmærksom på problemet.

Henrik Vestergaard havde ikke svært ved at se, hvad lovforslaget ville betyde for den internationale frihandel. Han ville slås for at overbevise Venstres gruppe om, at den ikke skulle stemme for dette forslag, og han udelukkede ikke, at han ville gå imod gruppen, hvis det kom til en afstemning. Han bad mig hjælpe med at stille spørgsmål, der kunne belyse lovforslagets problemer og oprindelse.

Desværre blev det også for kompliceret for ham. Jeg havde samlet papirerne fra låne/leje-direktivet i en mappe til ham, men det var for meget. "Det er fortid, lad os koncentrere os om fremtiden," sagde han.

Stemningen var god, og det var en lejlighed til at møde Kulturudvalget igen. Det var intet problem at få en aftale i stand om et foretræde den 6. november. Det var præcis en uge før ekspertmødet, der skulle afholdes den 13. november 2002.

Min sidste aktion i den omgang var et forsøg på at få de centrale politikere til at tænke sig om, så jeg sendte åbne breve til Brian Mikkelsen, Bertel Haarder og Svend Auken. Jeg takkede Brian Mikkelsen for at afsløre, at lovforslaget slet ikke har et ophavsretligt sigte. Ifølge hans forklaring havde Rådet bare brugt infocodirektivet som undskyldning for at beskytte en national industri, der ikke kunne klare sig i den internationale konkurrence.

Jeg skrev til Bertel Haarder med reference til *Go' Morgen Danmark*: "Den 22. december er 15.000 film i mine tre forretninger værdiløse, hvis loven vedtages. De må ikke længere sælges. Virkelige filmentusiaster i Danmark henvises til det sorte marked. Jeg tvinges til at lukke de butikker, jeg moderniserede for over 1 mio. kr. for blot to år siden efter kulturministerens egen forsikring om, at der ikke var lovændringer på vej. Kulturministeriet hævder, at EU står bag lovforslaget. Vil du forklare mig og mine filmelskende kunder, hvorfor vi skal være glade for EU?"

Lars Borberg var glad for de nye vinde efter et årti, hvor jeg konstant havde løbet panden mod en mur, og på forsiden fremstillede han det som om, jeg næsten havde vundet.

Nordjyske Stiftstidende, 25. oktober 2002

Peter Schønning og Johan Schlüter til modangreb

Peter Schønning og Johan Schlüter kunne ikke sidde den uventede opmærksomhed og den massive modstand mod regional konsumtion overhørig. Deres modangreb blev sat ind den 29. oktober 2002, og det bestod af fire elementer:

Et notat til Kulturudvalget om beslutningsprocessen.

Et notat til Kulturudvalget om parallelimport og specialimport.

En ny og mindre indgribende fortolkning af regional konsumtion.

En beroligelse fra Danske Filminstruktører.

Notatet om beslutningsprocessen skulle overbevise Kulturudvalget om, at det var en almindelig EU-bestemmelse, der var vedtaget i EU efter normale procedurer. Artikel 4, Kommissionens bemærkninger til artikel 4 og erklæringerne til Rådets mødeprotokol er gengivet, og der er henvist til notaterne til Europaudvalget fra perioden 1998-2000. Det skulle bevise, at alt var gået rigtigt til, og intet var skjult. Det konkluderes på det grundlag, at Danmark er nødt til at forbyde videresalg af produkter, der er købt i lande uden for EØS-området.

Hvis man ikke har fulgt forhandlingsforløbet om spredningsretten i låne/lejedirektivet og hverken har kendskab til Street Dance-affæren eller Kommissionens trussel om en retssag foranlediget af Johan Schlüters klage, er det overbevisende. Der mangler imidlertid stadig en egentlig begrundelse for at afskaffe frihandel og et bevis på, at spørgsmålet har været debatteret.

Peter Schønning pegede på erklæring nr. 9 i Rådets mødeprotokol som tegn på, at Danmark kom i mindretal, men det var faktisk kun i forbindelse med ønsket om at inddrage EU-Domstolens fortolkning af varemærkedirektivet i forhandlingerne. Hvis Peter Schønning havde ret - hvilket Kommissionen afviste i erklæring nr. 4 - ville politikere fra de lande, der påstås af foretrække regional konsumtion, have udtalt sig om det offentligt, men ingen har positivt støttet regional konsumtion. Flertallet var blot enige om, at spørgsmålet bør drøftes "i bredere sammenhæng".

I notatet om parallelimport og specialimport er givet følgende noget fantasifulde forklaring på, at de store medlemsstater ville afskaffe international konsumtion:

De større EU-landes interesser på dette område kan eksemplificeres på følgende måde: En britisk forlægger udgiver en bog af en britisk forfatter. Bogen sælges i Storbritannien til fx 300 kr. Samtidig udgives bogen i USA via en amerikansk distributør. Fordi USA er et større marked, og fordi konkurrencen dér er skarpere, sælges bogen i USA til fx 200 kr. Denne prisforskel gør det tillokkende for britiske parallelimportører at erhverve eksemplarer af bogen i USA og videresælge i Storbritannien til mindre end 300 kr. For at beskytte den britiske forlægger går Storbritannien imod international konsumtion, således at parallelimporten af bøgerne fra USA ikke vil være tilladt.

Notat om parallelimport og specialimport, 29. oktober 2002

Det demokratiske underskud

Jeg tror overhovedet ikke på, at der blandt politikere har fundet en debat sted om valget mellem regional konsumtion og international konsumtion.

Det gør jeg ikke, fordi der ikke er sivet ét eneste ord om en sådan debat ud til offentligheden. Det er meget atypisk for politikere og regeringsledere, at de går og holder det hemmeligt, hvad de mener om samfundsrelevante emner - og det må man sige, at et opgør med århundreders frihandelstradition er.

Hvorfor har ingen tilhænger af regional konsumtion stået frem og har sagt: "Jeg synes, at regional konsumtion er en god idé, fordi ... sådan og sådan ..." Hvorfor har modstanderne heller ikke ytret sig?

Hvordan i alverden skulle det være muligt at lukke munden på alle politiske deltagere i en sådan debat? Hvorfor er der ingen skriftlige spor af debatten, f.eks. i Rådets pressemeddelelse eller i Parlamentets betænkning? Der var dengang 626 medlemmer af Parlamentet. Er det ikke underligt, at ikke én eneste har meldt ud til offentligheden, at de var i gang med at drøfte afskaffelsen af frihandel?

Jeg udfordrer Peter Schønning og andre tilhængere af regional konsumtion til at finde bare ét medlem af Parlamentet, som vil stille sig frem og sige enten: "Jeg støttede regional konsumtion, fordi..." eller "Jeg var imod regional konsumtion, fordi..." og i øvrigt fortælle, hvornår debatten fandt sted. Jeg søger blot ét ud af de 626 medlemmer, som kan bekræfte, at det i Parlamentet blev drøftet, at ordlyden af infosoc-direktivets artikel 4, stk. 2, blev læst og forstået sådan, at EU med vedtagelsen af denne artikel forlangte, at medlemsstaterne skulle afskaffe frihandel.

Lad os et øjeblik lade som om, at en sådan debat fandt sted i Rådet og Parlamentet. I så fald er det et demokratisk problem, at så vigtige debatter er hemmelige.

Debat er en vigtig del af demokratiet. Da Anders Samuelsen (LA) f.eks. ville afskaffe topskatten, gav han en klar begrundelse, man kunne forholde sig til, og det gjorde folk. De udtrykte sig i læserbreve, på sociale medier, i radio og tv, der var debat med Clement Kjersgaard, og Anders Samuelsen blev grillet i *Deadline* af Sigge Winther Nielsen. Det blev klart, hvem der var for, og hvem der var imod. Der var ingen tvivl om, hvem man i givet fald skulle prøve at påvirke.

Jeg er imod regional konsumtion, men jeg var og er magtesløs. Hvem skulle jeg påvirke for at forhindre regional konsumtion? Hvilke politikere var for, og hvorfor? Hvad var mulighederne for at lægge argumenter på bordet i forsøget på at ændre deres holdning? De muligheder eksisterede ganske enkelt ikke.

Peter Schønning forklarede, at Danmark kæmpede for at bevare international konsumtion, men hvorfor egentlig? Hvornår blev den danske holdning fastlagt? Hvis et flertal af medlemsstaterne mener, at regional konsumtion er en god ting, må der være en grund til det, eller hvad? Måske er der fordele, jeg har overset? Er det ikke relevant at høre om dem?

Hvem var for, og hvem var imod regional konsumtion i Europaudvalget? Kan nogen bekræfte, at en sådan debat i Europaudvalget nogen sinde har fundet sted?

Mine bemærkninger til notatet om parallelimport og specialimport

Peter Schønnings begrundelse i notatet er nonsens! Storbritannien går om nogen ind for frihandel, og han har ikke forstået, hvad det indre marked går ud på.

Hvis man har gået i gymnasiet og læst undervisningsbogen (side 60), ved man tilstrækkeligt til at gennemskue hans vrøvl. Prøv at se efter, hvad der i 1998 blev kaldt "et væsentligt argument for at etablere det indre marked".

Ville man beskytte ineffektive britiske forlæggere mod konkurrence fra mere effektive amerikanske forlag? Nej, man ville det *modsatte*. Det var et problem for EU, at virksomhederne var så ringe i forhold til virksomhederne i USA og Japan. Man ville udsætte EU's virksomheder for skærpet konkurrence, så kun de mest effektive virksomheder ville overleve. Man ville have, at EU's virksomheder tog sig sammen og blev mere effektive. Og hvis de ikke kunne det, skulle de gå til. Formålet var at gøre EU's virksomheder mere konkurrencedygtige - samlet set - over for USA og Japan. Det sidste, man ønskede fra EU's side, var at beskytte de åbenbart ineffektive britiske forlag.

Et overfladisk kendskab til EU er nok til at afvise forklaringen i notatet.

Peter Schønnings begrundelse hænger ikke engang sammen logisk. Jeg har taget følgende befolkningstal fra Globalis for året 2015:

I Malta var befolkningstallet 431.000.

I Storbritannien var befolkningstallet 63.844.000.

I USA var befolkningstallet 325.128.000.

USA er ca. fem gange større end Storbritannien og har et større hjemmemarked og visse stordriftsfordele i forhold til Storbritannien, ja, det er rigtigt nok.

Men Storbritannien er 148 gange større end Malta. Så skal der ekstraordinære foranstaltninger til for at beskytte Maltas virksomheder mod konkurrencen fra de store medlemsstater, eller hvad? Næh, når EU ser på Malta, er konkurrence sundt, og EU har ikke undtaget Malta fra konkurrencereglerne! Peter Schønnings logik halter gevaldigt på det punkt.

Logikken halter også på et andet punkt. Hvem tror på, at et britisk forlag vil få sine bøger trykt i Storbritannien, hvis det kan gøres billigere i USA? Vi talte om det i Aalborg Tegneserieklub tilbage i 70'erne, fordi næsten alle albums var trykt i Belgien eller i Finland. Hvorfor ikke trykke danske tegneserier i Danmark? Naturligvis fordi det var billigere at få dem trykt i Belgien eller i Finland!

Hvis jeg var britisk forlag, ville jeg stadig få bøgerne trykt i USA til 200 kr. Så ville jeg fragte bøgerne i en container til Storbritannien. Jeg ser ikke for mig, at regional konsumtion stiller ineffektive britiske trykkerier bedre.

Til gengæld skal man ikke være noget geni som amerikansk producent for at finde ud af at udnytte regional konsumtion til at tage en højere pris i EU, fordi man ikke behøver at tage hensyn til konkurrencen på verdensmarkedet. Og det var præcis, hvad der kom til at ske, og det startede længe før infosoc-direktivet.

Flere partier stiller spørgsmålstegn ved, om forbuddet mod parallelimport vil hindre udbuddet af "smalle" film, idet det fejlagtigt lægges til grund, at der er tale om et totalt forbud mod parallelimport. Privat parallelimport fra lande uden for EØS vil fortsat være tilladt, hvorfor disse film stadig vil kunne importeres til Danmark, ligesom enhver import af film fra EU-lande fortsat vil være tilladt. Begrebet "parallelimport" forudsætter endelig, at der findes en rettighedshaver i importlandet, som i givet fald kan og vil gribe ind over for importen. Er der i importlandet (Danmark) ikke en sådan rettighedshaver, vil der ikke være noget grundlag for at forbyde importen. Dette vil i sagens natur kunne have særlig betydning for smalle udgivelser på såvel film- som musikområdet.

Johan Schlüter til Folketingets Kulturudvalg, 29. oktober 2002

Johan Schlüters nye fortolkning

Med reference til førstebehandlingen af lovforslag nr. L 19 og på vegne af bl.a. FDV og IFPI skrev Johan Schlüter til Folketingets Kulturudvalg. Det sidste afsnit af brevet vedrører importforbuddet.

Efter en indledning med flere selvfølgeligheder, der aldrig har været tvivl om, nemlig at butikkerne fortsat kan importere fra de øvrige EU-lande, og at private fortsat kan importere til eget forbrug, hvis de vil betale de ekstra omkostninger, lancerede han en ny, mindre indgribende fortolkning af lovforslaget. Han kaldte det "fejlagtigt" at se det sådan, at parallelimport og specialimport fra tredjelande ville blive forbudt. Der var tale om, at lovforslaget ville give rettighedshaveren en ret til at forbyde parallelimport, hvis han ønskede det. Den ret havde han ikke før, idet ejeren af et eksemplar tværtimod havde en ret til at videresælge eksemplaret. Selvom forslaget blev vedtaget, krævede det ifølge Johan Schlüter, at der fandtes en enerettighedshaver i importlandet, der både "*kunne* og *ville*" gribe ind over for importen. Medlemmerne af FDV og IFPI ville sikkert gøre brug af denne ret for at tvinge forbrugerne til at købe deres udgivelser, men det ville ikke gå ud over de "smalle" film, idet der ikke ville være grundlag for at *forbyde* sådanne film.

Har jeg forstået hans brev korrekt, eller har jeg overfortolket det? Kulturudvalget bad om ministerens kommentar, og kulturministeren forstod Johan Schlüters brev på samme måde. Det fremgår af svaret på spørgsmålet, at forslaget ifølge FDV ikke ville være til hinder for specialimport.

Jeg hæfter mig endvidere ved, at Johan Schlüter anfører, at lovforslaget ikke vil være til hinder for specialimport af smalle udgivelser på film- og musikområdet, idet der ikke vil være anledning til at forbyde en sådan import, hvis ikke der findes en dansk enerettighedshaver.

Kulturministeren til Folketingets Kulturudvalg, 7. november 2002

Man kan mene, hvad man vil om EU's ønske om at skabe en handelsmæssig mur mellem sig og omverden, men reelt vil indførelsen af disse regler ikke ændre væsentligt på de nuværende forhold.

Distributionen af ophavsretligt beskyttede værker har principielt altid og vil altid være omfattet af reglerne om samtykke - dvs. man kan ikke frit distribuere en film uden samtykke fra rettighedshaveren. Ønsket om at importere specielle filmværker, der er udgivet i fx USA og som ikke forefindes i Danmark allerede, vil i langt de fleste tilfælde kunne lade sig gøre, da også filmverdenen er reguleret af mekanismerne om udbud og efterspørgsel. Hvis der er efterspørgsel efter en specialudgivet film, bør disse regler ikke være til hinder for en udgivelse i Danmark.

Danske Filminstruktører til Folketingets Kulturudvalg, 29. oktober 2002

Danske Filminstruktørers kovending

Johan Schlüters og DFI's breve er afleveret personligt og samme dag. Et tilfælde? DFI's henvendelse er underskrevet af Sandra Piras. Jeg har en mistanke om, at det er Johan Schlüter, der har skrevet DFI's indlæg, og så har han fået Sandra Piras til at skrive under og derefter sendt et bud til Christiansborg med begge breve.

Vilde spekulationer? Se DFI's indlæg til Kulturudvalget, da spørgsmålet blev behandlet i Folketinget i 1995. Den bemærkelsesværdige kovending kom ikke fuldstændig bag på mig, for efter en intern magtkamp i DFI var Ebbe Preisler, der var sekretariatsleder i de år, hvor DFI førte retssag for Sydney Pollack og var bi-intervenient i FDV's retssag mod mig, blevet fyret og erstattet af - Sandra Piras. Havde Johan Schlüter noget at gøre med det? Måske, måske ikke, men det er i tråd med Ebbe Preislers svar til mig, da jeg spurgte, om DFI ville støtte den retssag, jeg i 90'erne overvejede for at få undersøgt importforbuddet i låne/leje-direktivet:

“Din fortsatte kamp for import af kvalitetsværker i kvalitetsudgaver nyder vores fortsatte beundring og usvækkede moralske støtte. Men Schlüters lange arm har desværre let ved at rage helt ind i vores bestyrelse, via personligt bekendtskab og pression. Og det er ikke muligt p.t. at gå så langt som at bi-intervenere endnu en gang, desværre.”

Idet Danske Filminstruktører anser distribution af film på Laserdisc for umådelig interessant - både af hensyn til den sublime tekniske kvalitet og af hensyn til den ekstra dimension, som et særligt lydspor med instruktørens forklaringer til filmen kan give - vil vi gerne animere landets kulturpolitikere til at stryge begrænsningerne i spredningsretten af filmværker, som formuleret i §§ 65, 66, 67 og 69 i forslag til revideret ophavsretslov (L 119).

Danske Filminstruktører til Folketingets Kulturudvalg, 23. maj 1995